

‘... Tá grian Déiseach ag crónú do chneas Lochlannach  
tá ceolaíocht éan, macallaí na gcreachairí le clos  
is lapadaíl na dtonn ag slíocadh do chos  
is iad ag tabhairt ruathair ar Cheann Heilvic’

*as an dán ‘Oda’, Áine Ní Fhoghlú*

# Ealaíona na Gaeltachta

## Aibreán 2009

Eisithe ag Ealaín na Gaeltachta Teo,  
Údarás na Gaeltachta, Na Forbacha, Co. na Gaillimhe.  
(091) 503 100 [ealain@udaras.ie](mailto:ealain@udaras.ie)

*ealain*  
EALAIN NA GAELTACHTA TEORANTA  
FORBACH NA GAELTACHTA TEORANTA

# Port nua ag an Journal of Music

Bunaithe i 2000 ag an gceoltóir Toner Quinn, agus lonnaithe sa Spidéal i gConamara ó 2006, tá clú agus cáil bainte amach ag an Journal of Music in Ireland mar iris cheoil den scoth, le hardchaighdeán scríbhneoireachta ar shaol an cheoil in Éirinn agus dearadh an-tarraingteach chomh maith.



Ag clúdach go leor seánraí – go háirithe an ceol traidisiúnta, snagcheol agus ceol comhaimseartha – léann na mílte ceoltóir agus lucht éisteachta timpeall na cruinne í.

Tá teideal na hirise athraithe go dtí The Journal of Music ó Mhí an Mhárta tar éis ocht mbliana agus 49 eagrán. Deir eagarthóir na hirise, Toner Quinn, go léiríonn an t-athrú seo an éagsúlacht ábhair san iris a bheith ag dul i méid, agus ina theannta sin an rún atá aige an iris a fhorbairt ar an margadh idirnáisiúnta.

“Leanfaidh an Journal of Music ag soláthar cuntas ar shaol an cheoil in Éirinn, san áireamh na colúin rialta faoin cheol traidisiúnta, an snagcheol agus faoin cheol comhaimseartha; léirmheasanna, agallaimh, liostaí imeachtaí agus nuacht, ach, anuas air sin, beidh scríbhneoireacht ann fosta ón Bhreatain, ón Mhór-roinn agus ó Mheiriceá,” arsa Toner.

Is é eagrán Aibreáin–Bealtaine 2009 a chuireann tús leis an Journal of Music, agus eiseofar í gach dara mí ina dhiaidh sin, rud a chiallóidh go bhfaighidh gach sintiúsóir sé eagrán sa bhliain. “Tá ar intinn againn tuilleadh scríbhneoireachta den scoth a thabhairt daoibh sna blianta atá romhainn”.

Tuilleadh eolais ó [www.journalofmusic.com](http://www.journalofmusic.com) nó [toner@journalofmusic.com](mailto:toner@journalofmusic.com)/091-558824

## Mise agus Oileán Chléire

Is cúis áthais do ‘Chumann Gníomhaíochta Lucht Scoir Oileáin Chléire’, le cúnadh ó ‘Ealaín na Gaeltachta Teo’ agus ó ‘Ionad Ealaíon Iarthar Chorcaí’, Tionscnamh Pobail san Ealaín a fhógairt dar teideal ‘Mise agus Oileán Chléire’ Is é is cuspóir don tionscnamh suiteáil mhór a chruthú a léiríonn cultúir traidisiúnta cé go n-úsáidfeadh mórán disciplíní éagsúla ealaíne agus ceirde chun é a dhéanamh. Déanfaidh gach duine atá rannpháirteach cuid den ‘chuilt’ chomhaimseartha seo. Beidh gach giota ina sholaíod ar chaidreamh pearsanta an té a dheineann é leis an oileán. Tabharfar na giotaí ar fad i bhfad a chéile mar shaothar ealaíne a léireoidh cultúr agus oidhreacht an phobail a chónaíonn ar an oileán faoi láthair.

Tabharfar faoin tionscnamh



faoi threoir Bernadette Cotter, ealaíontóir, agus bainfeadh tairbhe as a cuid scileanna agus tairbhí le linn próiseas deartha an tsaothair ealaíne go dtí go mbeidh sé críochnaithe. Oibreoidh Bernadette as láimh le healaíontóirí agus lucht ceirde eile chun na bunsmoite a fhorbairt a chuirfidh taca faoin saothar.

## Seimineár poiblíochta d’earnáil na nEalaíon

Eagróidh Ealaín na Gaeltachta an dara Seimineár Poiblíochta dírithe orthu siúd atá ag obair in earnáil na n-ealaíon, in Ionad an Bhlascaoid, Dún Chaoin ar an 25 Aibreán. Cuirfidh na ceardlanna seo treoir ar fáil d’ealaíontóirí agus do ghrúpaí ealaíne agus iad ag déileáil leis na meáin cumarsáide. Déanfar cur síos ar na slí is fearr le caidreamh a chothú le hiriseoirí ar leith agus le lucht na meán trí chéile. Leagfar béim ar riachtanais áirithe na n-ealaíontóirí agus na ngrúpaí ealaíne a bheidh ag freastal ar an seimineár.

Ar na haof-chainteoirí beidh **Natasha Fennell**, Stiúrthóir ar Stillwater Communications, **Tomás Hardiman** stiúrthóir ar a chomhlacht léiriúcháin Parzival Productions agus **Harry McGee** Iriseoir leis an Irish Times. Táille: Ealaíontóirí anoir €15. Grúpa ealaíne €30.

Ní mór áit a chur in áireamh roimh ré. Déan teagmháil le hEibhlín de Paor, 066 91 50100; [e.depaor@udaras.ie](mailto:e.depaor@udaras.ie)



Peadar Ó Treasaigh, Pádraic Ó Tuairisc agus Caitriona Ní Chonaola san dráma Craos le Salamandar.

## Drámaí raidió agus stáitse le teacht ó Salamandar

Tar éis camchuairt na bliana seo caite den dráma Craos (“Dráma grinn a bhfuil ábhar machnaimh ann, aisteoireacht den scoth, agus caint spleodrach deisbhéalach”—The Irish Times) tá Salamandar ar ais i mbun oibre agus dhá thogradh mhóra na bliana seo faoi lánseol. Tá tús curtha anois leis an gcéad dá dhráma as sraith trí dhráma raidió ‘Trí Bhraon’ le Darach Ó Scolaí.



Sin iad Coinneáil Orainn agus An Braon Aníos. Is i gcomhar le Coimisiún Craolacháin na hÉireann (BCI) agus le RTÉ Raidió na Gaeltachta a léireofar na drámaí. Craolfar iad san fhómhar.

Tá an obair tosaíthe cheana féin ar an dráma Athnuachan, dráma atá bunaithe ar an úrscéal le Máirtín Ó Cadhain.

Osclófar an dráma sa Project Arts Centre i mBaile Átha Cliath ar an 20 Deireadh Fómhair agus tabharfar as sin é go Leitir Ceanainn, áit a mbeidh sé ar stáitse le linn an Oireachtais. Tá sé i gceist é a thabhairt ar camchuairt Ghaeltachta ina dhiaidh sin.

Beidh éisteachtaí ar bun do na drámaí sin ar fad go gairid, agus beidh gach eolas ar fáil ar an suíomh nua [www.salamandar.net](http://www.salamandar.net) nó is féidir teagmháil a dhéanamh leis an gcompántas Salamandar ag [eolas@breacan.ie](mailto:eolas@breacan.ie).



## COMÓRTAS LITEARTHATHA DO NA MEÁNSCOILEANNA GAELTACHTA

### Ar Link Box le hAimée (mo neacht atá 3 bliana d’aois)

le Criostóir Mac Ruaidhrí, Pobalscoil Thorai

Taisteal ar link box an rud is fearr a  
d’fhéadfadh fear a dhéanamh!

Seans aige amharc siar san áit a raibh sé  
Amharc siar ar an phracas a rinne sé  
Amharc an mbeidh lorg ar bith dó ina  
dhiaidh ....

Duitse a Aimée

Guím nach ag amharc siar a bhéas tú

Ach chun tosaigh

Nach aifeál a bhéas ort ach dóchas, agus ...

Nach Link box a bhéas agat ach convertible.

Bhuaigh an dán thuas duais anuraidh sa gComórtas Liteartha do MheánSCOILEANNA na Gaeltachta a reachtálann Údarás na Gaeltachta agus atá curtha in eagar ag Ealaín na Gaeltachta. Léiríonn an píosa filíochta seo an chruthaíocht agus an scil teanga atá ag scoláirí óga na Gaeltachta agus go bhfuil feith an scríbhneora go smior iontu. Is comórtas fíorthábhachtach é an Comórtas Liteartha a ghríosann daoine óga chun na scríbhneoireachta, agus a chothaíonn spéis agus dúil iontu sa scríbhneoireacht Ghaeilge. Is cúis mhisnigh freisin í ilghnéitheacht, beocht agus éagsúlacht na scríbhneoireachta, rud a chinnteoidh todhchaí láidir agus fada do litríocht na Gaeilge.

Is iad seo a leanas na ranna éagsúla sa chomórtas: **Iarracht Filíochta** (faoi 16 agus faoi 21); **Gearrscéal** (faoi 16 agus faoi 21); **Amhrán** (faoi 16 agus faoi 21); **Iriseoireacht** (faoi 16 agus faoi 21); **Iriseoireacht don Idirlíon** (aoisghrúpa 15-18); **Agallamh Beirte** (faoi 21); agus **Aiste** (faoi 16 agus faoi 21). Bronnfar teastas agus €100 don chéad duais agus teastas agus €50 don dara duais i ngach roinn i ngach ceantar.

Seolfar iarrachtaí na mbuaiteoirí ar aghaidh chuig Comórtas Liteartha an Oireachtais, áit a mbeidh siad san iomaíocht le haghaidh dhuaiseanna náisiúnta.

SALAMANDAR

# Féile Chomórtha Joe Éinniú

Carna, Conamara, Co. na Gaillimhe, 1-3 Bealtaine

Reachtálfar Féile Chomórtha Joe Éinniú na bliana seo i gCarna, Co. na Gaillimhe, 1-3 Bealtaine. Bunaíodh an fhéile seo i 1986, le comóradh a dhéanamh ar shaol agus ar shaothar an amhránaí chlúití a bhásaigh i Seattle, i 1984 (comóradh ceathrú céid). Tá clár leathan imeachtaí leagtha amach don fhéile deireadh seachtaine, ar a mbeidh ceolchoirm, ceardlanna, seisiúin, comórtais don aos óg agus ócáid ómóis don amhránaí Dara Bán Mac Donnacha a bhásaigh anuraidh. Is iad príomhimeachtaí na Féile i mbliana:

- Oscailt Oifigiúil le Máire Davitt
- Omós do Dhara Bán Mac Donnacha
- Ceardlanna:  
Amhránaíocht ar an sean-nós: Caitlín Ní Chualáin  
Damhsa ar an sean-nós: Mick Mul Kerrins
- Seisiúin foirmeálta/neamhfhoirmeálta ceoil agus amhránaíochta.
- Seoladh ceirín nua Rosie Stewart.
- Ceolchoirm na Féile.
- Cuairt ar uaigh Joe Éinniú.
- Comórtas amhránaíochta don aos óg.



I measc na n-aíonna a bheidh páirteach sa deireadh seachtaine tá: **Alan McDonald** (Alba), **Mick O'Brien**, **David Power**, **Ciarán Somers**, **Séamus Tansey**, **Mick Mul Kerrins**, **Seán McKiernan**, **Liz & Yvonne Keane**, **Nathan Polatske**, **Caitlín Ní Chualáin**, **Rosie Stewart**, **Róisín White**, **Josie Sheáin Jack Mac Donnacha**, **PJ & Marcus Herson**, **Danny O'Mahoney**, **Patsy Brodrick**, **Brid Ní Mhaolchiaráin**, **Clann Uí Dhubháin**, **Mairéad Ní Fhlatharta**, **Máire Ní Choilm**, **Seán & Kevin Abeyta**, **Seán Garvey** agus **Lillis Ó Laoire**.

Tuilleadh eolais le fáil ó Mhicheál Ó Cuaig ag:

095-33599 / [michealocuaig@hotmail.com](mailto:michealocuaig@hotmail.com)

## Féile Cásca Oidhreacht Chorca Dhuibhne

Nasc idir litríocht na Gaeilge agus na fisealaíona téama na bliana seo. Beidh turas ag triúr scríbhneoirí ar na bunscóileanna leis na fisealaíontóirí agus ina dhiaidh sin beidh tréimhse gairid ag ceathrar fisealaíontóirí le daltaí agus múinteoirí na scoileanna. Is iad Gabriel Fitzmaurice, Bríd Ní Mhóráin agus Maidhc Dainín Ó Sé na scríbhneoirí agus beidh Andrew Duggan, Áine Uí Dhubhshláine, Lone Uí Raghallaigh agus Susan Ní Chearna i mbun ealaíne. Eolas: Máire Uí Shíthigh, Oidhreacht Chorca Dhuibhne 066 91 56100

## An Liú sa Chuan

**Bronnadh Ghradam Filíochta Mhíchíl Uí Airnéide 2008 ar Áine Ní Fhoghlú, ag deireadh na bliana 2008 i Luimneach. Ráiteas na moltóirí:**

'Roghnaigh an coiste measúnóireachta an leabhar seo as a cheardúlacht agus as a chuid fileatachta. Is é a chuaigh i bhfeidhm orthu an tuiscint ghlinn



Gradam d'Áine Ní Fhoghlú

ghlé don traidisiún ar leith amháin, agus an síneadh a bhaintear as an traidisiún sin ar an leith eile. Is minic athnuachan ar mhúnlaí filíochta anseo arb annamh dóibh, agus is léir máistreacht neamhchoitianta ar an bhfriotal ó thús go deireadh. Tá an fhilíocht ann breac le hiomhánna aoibhne, agus ní mór ná go bhféadfá a rá nach bhfuil ball lag ar bith ann. Cuireadh suntas chomh maith in éagsúlacht an ábhair a léiríonn bá fhairsing agus tuiscint leathan. Nochtar mothúcháin anseo a théann go smior, agus sonann an chuid is fearr díobh sa chroí siar amach. Guth í a chuireann le héigse na hÉireann.'





# Machnamh ar Oileán

Is ealaíonatóir í Maeve Collins, a rinne saothar ealaín poiblí, Contemporary HyBrasil, ón ionspráid a fuair sí ar Inis Oírr — ón chaint laethúil agus ón áit go ginearálta — agus í ina conaí ann. Beidh Maeve agus grúpaí ar Inis Oírr ag déanamh tionscnamh chun an ‘Machnamh ar Oileán’ seo cheilliúradh, le cúnamh ó Ealaín na Gaeltachta trí Scéim Forbairt na nEalaín. Beidh leabhrán á scríobh agus á sheoladh aici faoin saothar ealaín agus gach rud a bhain leis an bpróiséis ealaíne. Cuirfidh Maeve ceardlanna ar fáil do Chomhrá na nAosach le scileanna nua ealaíon a sheachadadh agus le dlúthdhiosca a dhéanamh. Beidh léachtanna ar siúl aici le Coláiste Ghobnait maidir leis na bealaí éagsúla a fheidhmíonn an Ealaín Phoiblí agus táfar ag siúl go gothóidh an tionscnamh seo tuiscint í measc an phobail ar ealaíon poiblí go ginearálta, agus a háit i saol laethúil an duine.

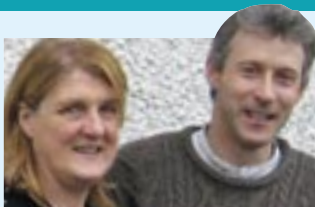
Tuillleadh eolais ó Chomhrá na nAosach Inis Oírr 099/75008 nó ó Maeve Collins ag [www.hybrasil.ie](http://www.hybrasil.ie)

## Ó Bhéal Guth Béal

Scéim Ealaíontóir sa Phobal 2009

Beidh an cumadóir agus amhránaí Ger Wolfe i mbun oibre san earrach ar thogra cumadóireachta amhrán nua le seanóirí cheantar Mhúscraí ó ionaid lae Chois Coille, Cuan Barra, an grúpa Tacaois ón Ionad Cultúrtha agus an grúpa a thagann go dtí Scoraíocht an Déardaoin san Ionad Áise i Ré na nDoirí uair sa mhí.

Mar a dúirt Ger Wolfe féin le déanaí: “Is cumadóir/amhránaí mise agus tuigim an neart atá sna hamhráin thraidisiúnta agus sna hamhráin nuachumtha chomh maith. Im’ thuairim, níl aon teorainn leis an méid slíte gur féidir linn ár smaointe a chur in iúl. Caithimid an ealaín a choimeád beo ach ag an am céanna, caithimid na seanrudáí a chothú agus a cheilliúradh. Mar sin, ba mhaith liom iarracht a dhéanamh, le huirliis mo cheirde féin agus lem’ealaín féin, scéalta na ndaoine seo a chur i mbéal an phobail arís i



Brid Cranitch agus Ger Wolfe

bhfoirm amhrán nuachumtha.”

Caithfidh Ger tréimhse ama le seanóirí an cheantair – iad siúd a fhreastalaíonn ar na hIonaid Lae, ach go háirithe – ag éisteacht lena gúid cainte agus ag bailiú a gúid scéalta. As an idirmhalartú seo, beidh neart ábhair cumadóireachta aige chun cruth nuálach a chur ar na scéalta seo i bhfoirm ceoil agus amhránaíocht chomhaimseartha. Ag deireadh na tréimhse seo, beidh cur i láthair poiblí san Ionad Cultúrtha ar an 22 Bealtaine ag ceilliúradh na tréimhse cónaithe seo agus an idirmhalartaithe idir Ger Wolfe agus an grúpa pobail áirithe seo.

Breis eolais le fáil san Ionad Cultúrtha agus ag [www.gerwolfe.com](http://www.gerwolfe.com)

## Tá Gleann beag aoibhinn in Éirinn

Tá méadú suntasach i spéis daoine, ar fud an domhain agus sa bhaile, i saibhreas chultúrtha na hÉireann. Rud a chuireann go mór le Dún na nGall mar áit ar leith a choinnigh an cultúr agus teanga dhúchasach slán trí na cianta. Tá Oideas Gael ar siúl le cúig bliana is fiche i mbliana (1984-2009) agus is ábhar bróid do na bunaitheoirí, an Dr Seosamh Watson agus Liam Ó Cuinneagáin gur éirigh chomh maith leis an fhiontar. A bhúochas sin, go speisialta, don fháilte fhlaithiúil a chuireann muintir an Ghleanna roimh na cuairteoirí agus an caighdeán ard

teagaisc a bhíonn á chur ar fáil ag na múinteoirí. Tá na cúrsaí dírithe ar labhairt na Gaeilge agus leis an chóras cumarsáide a úsáidtear, faigheann daoine amach go tapaídh go dtig leo an teanga a fhoghlaim i mbealaí taitneamhacha agus éifeachtacha. Tagann daoine as uile chearn den domhan mór go dtí an baile beag álainn Gleann Cholm Cille, in Iardheisceart Thír Chonaill le blaiseadh a fháil ar chultúr agus teanga na nGael. Bíonn suas le 1,600 duine a thagann ar chúrsaí éagsúla, de chuid Oideas Gael, achán bhliain agus iadsan as níos mó ná tríocha tír dhifriúil chomh fada ar shiúl le Ceanada, Meiriceá, an tSeapáin agus an Astráil. Tá sceideal de chúrsaí éagsúla i ngníomhaíochtaí cultúrtha chomh maith agus bíonn freastal maith as an siúl sléibhe, damhsaí seite, péintéireacht, cúrsaí imshaoil, cláirsí agus feadóige.

Tuillleadh eolais ar fáil ag: [www.oideas-gael.com](http://www.oideas-gael.com) nó glaoigh ar 074 97 30248



Bhunaigh Ian Seoige agus Úna Ní hAoláin “Cló, (an t-ainm nua atá ag Cló Ceardlann na gCnoc), mór-thionscnamh físealaíne, i nGaeltacht Thír Chonaill deich mbliana ó shin. Is mór an fhorbairt agus an fás atá tagtha ar an ngrúpa sna blianta sin, agus le deireanaigh, bhog an grúpa isteach i bhfoirgneamh nuathógtha i Mín an Leá. Tá an t-ionad suite faoi scáth na hEaragaile i gcroí lár áilleacht, aoibhneas agus maorgacht na gcnoc. Is barrionad do na físealaíona é an t-ionad úr seo a bheidh mar acmhainn iomadúil do fhísealaíontóirí, agus a tharraingeoidh gradam agus urraim idirnáisiúnta ar na físealaíona Gaeltachta. Labhair Ealaín na Gaeltachta le hlan Seoige, feidhmeannach de chuid an ghrúpa, faoin ionad úr agus faoi obair an Cló.

## **Cé hiad ‘Cló’ agus céard é an “ráiteas bunchuspóra”, mar dea, atá agaibh?**

Go príomha, is tionscnamh ealaíne é Cló a thugann ardán agus deis d’ealaíontóirí as gach cearn den domhan, agus do phobal na Gaeltachta, a theacht le chéile lena gcuid smaointe agus inspioráidí cruthaitheacha a mhalarú agus a iniúchadh. Chuige sin cuirtear seirbhísí proifisiúnta i bhforbairt na n-ealaíon agus tograí malartaithe náisiúnta agus idirnáisiúnta ar fáil d’ealaíontóirí ar bhonn rialta. Déantar iniúchadh leanúnach ar na bealaí éagsúla gur féidir le healaíontóirí gnéithe den chultúr dhúchasach a shníomh agus a thógáil mar inspioráid le foirmeacha úra ealaíne a chruthú agus a thabhairt chun solais.

## **An bhféadfá cur síos ar an ionad úr físealaíne atá tógtha agaibh i Mín an Leá, agus ar na hacmhainní agus na háiseanna a chuirfeadh ar fáil d’fhísealaíontóirí?**

Is ionad state of the art nuathógtha é, a tógadh le sainchuspóir agus a feistíodh leis an fearas agus an treallamh is déanaí. Cuireadh béim ar an



ardtheicneolaíocht agus ar na caighdeáin is airde cleachtais. Tá dhá árasán d’ealaíontóirí cónaithe san ionad. Tá spás ollmhór sa cheardlann féin agus tá láthair oibre ann. Maraon leis sin tá leabharlann, seomra multimedia, stiúdió ghrianghrafadóireachta, seomra bailiúcháin, stiúdió físeáin, seomra do ríomhdearadh, oifig agus spás poiblí, spás do taispeántais, agus go leor eile. Ó thaobh treallaimh agus áiseanna de, tá cúpla preas eitseála agus preas liteagrafaíochta sa cheardlann, agus lena hais sin, cuirtear gach uile áis, uirlis agus píosa treallamh ar fáil atá ag teastáil chun píosa ealaíne a chruthú. Freastalaíonn muid ar gach stíl físealaíne a bhfuil ann: an mhínealaín, an liteagrafaíocht, dealbhóireacht, líníocht, priontaí, grianghrafanna, priontaí físeáin agus gach réimse físealaíne eile.

## **Is áit ar leith í an t-ionad. Is i ndúiche álainn, dhraochtúil atá sé lonnaithe. An raibh sé ar intinn agaibh “spás” spreagúil a chruthú d’ealaíontóirí?**

Is cinnte go spreagfaidh an t-ionad nua an anáil agus an splanc cruthaitheach in ealaíontóirí, péintéirí, filí agus arailé. Foinse inspioráide é an timpeallacht shuaimhneach,



álainn thart air. D'fhéadfá rá gur cineál "Tearmann cruthaíocht" d'ealaíontóirí é. Ach ní amháin sin., ar bhun praiticiúla, cuirtear gach cúnaimh agus tacaíocht phraiticiúil ar fáil d'ealaíontóirí agus iad i mbun a gcuid oibre. D'fhéadfá rá gur one-stop shop d'fhisealaíontóirí é an t-ionad, mar go gcuirtear spás cruthaítheach ar fáil, mar aon leis gach áis, acmhainn agus treallamh le tacú leis an ealaíontóir ionas go mbeidh sé nó sí ábalta píosa fisealaíona úr, dúshlánach a chruthú. Beidh sé ar ár gcumas cúrsaí oiliúna, ceardlanna agus ranganna a chur ar fáil mar aon leis taispeántais, imeachtaí, scéimeanna cónaithe, léachtaí, cur i láthair agus araile a chur ar fáil d'ealaíontóirí agus don pobal. Spás illghéitheach agus cinnteoidh na háiseanna agus acmhainní san ionad nua go bhfuil gach uile rud a reachtálann muid déanta ar an gcaighdeán is airde agus go mbeidh barrionad fisealaíne sa Ghaeltacht.

### **Is léir gur ghné láidir agus lárnach é an cultúr dúchasach in obair 'Chló'. Cén tionchar nó tábhacht atá ag an cultúr agus oidhreacht dúchasach ar fhís agus ar fhealsúnacht Chló Ceardlann na gCnoc?**

Is ábhar spéise agus inspioráide dom an choimhlint idir an sean agus an nua sa Ghaeltacht, agus an chaoi gur féidir leis an sean agus an nua a theacht le chéile sna healaíona Gaeltachta agus rud úrnua agus spreagúil a chruthú. Díol iontais é nuair a gcuirtear an rud traidisiúnta agus dúchasach i gcumasc leis an rud comhaimseartha agus is iontach an nasc nó an comhcheangal gur féidir cruthú idir an dhá rud seo. Is foinsé saibhir d'ealaíontóirí Gaeltachta é an tobar dúchasach.. Eascaíonn ealaíon úr, dúshlánach, fuinníuil, sainiúil agus uathúil as an cumasc idir an sean agus an nua. Is fisealaíne í nach bhfuil le fáil in aon áit eile ar domhain. Is rud speisialta agus éagsúil í. Seasann an ealaíon seo amach agus tá sé ábalta teagmháil a dhéanamh agus labhairt leis an saol mór, agus seasamh ar chomhcheim leis an ealaíon idirnáisiúnta. Tá an uathúlacht seo atá ag na healaíona Gaeltachta ábalta aird agus gradam idirnáisiúnta a tharraingt ar na fisealaíona Gaeltachta agus féiniúlacht uathúil a thabhairt di feasta.

### **An bhfuil rud ar bith eile a sheasann amach faoin gcineál ealaíon a chruthaítear sa Chló; saintréithe a thugann éagsúlacht nó féiniúlacht láidir di?**

Ceapaim go bhfuil muid i mbun rud éigean thar a bheith speisialtúil agus uathúil anseo sa Chló. Is díol suntais é gur féidir cros-siolrú a dhéanamh idir na réimsí agus na cineálacha fisealaíon éagsúla anseo san ionad nua. Chomh maith leis sin, is féidir píosa ealaíne a chruthú ag baint úsáid as sean-modhanna agus modhanna nua déantúsaíochta. Mar shampla, is féidir cros-siolrú a dhéanamh idir an dealbhóireacht, an líníocht agus an liteagrafaíocht, áit a thagann an lámhtheicneolaíocht le chéile leis an nua-theicneolaíocht. Is féidir, mar shampla, na lámha agus ríomhairí a úsáid ag an am céanna chun píosa ealaíne nuálach a chruthú, nó is féidir píosa ealaíne a chruthú sa tseanstíl ar phreas eitseála agus an prionta a eascraíonn as sin a úsáid le photoshop nó modh eile

den ríomhdhearadh comhaimseartha. Ina teannta is, is ábhar mór spéise dom é an teagmháil agus an comhcheangal a chruthaítear idir an timpeallacht, an oidhreacht cultúrtha, an saol comhaimseartha agus na próiseas uilig atá le fáil sa Chló; nuair a thagann siad uilig le chéile i bpíosa fisealaíne. Is rud iontach tábhachtach agus spreagúil é sin. Cruthaítear fisealaíon dúshlánach, spreagúil agus thar a bheith uathúil. Is rud speisialta é sin nach bhfuil le fáil áit ar bith eile.



### **Dar leat, cén ról nó seasamh atá ag an ealaíontóir féin san fis atá agaibh? Taobh amuigh den tacaíocht phraiticiúil, cén cabhair nó inspioráid eile a thugann sibh don ealaíontóirí aonair?**

Ceapann muid go bhfuil féinchumhachtú an duine nó "empowerment", maraon leis an bhforbairt pearsanta thar a bheith tábhachtach, agus tá sé mar cheann de na príomhspricanna atá ag an gCló. Cuireann an Cló ar a chumas an ealaíontóra dul amach sa saol mór le breis scileanna agus le breis saineolas (ag an caighdeán is airde). Bíonn i bhfad níos mó deiseanna acu ó thaobh fostaíochta agus féinfhostaíochta mar thoradh ar an méid a d'fhoghlaim siad sa Chló. Ceapaim freisin go bhfuil sé tábhachtach go mbeadh na deiseanna, na háiseanna agus na hacmhainní céanna ag ealaíontóirí áitiúla anseo sa Ghaeltacht is a bhfuil in áit ar bith eile ar domhan. Déanann muid iarracht sainscileanna agus saineolas ón taobh amuigh a thabhairt isteach agus malartú smaointe agus saineolas a chothú idir ealaíontóirí áitiúla, náisiúnta agus idirnáisiúnta. Beidh deis ag ealaíontóirí fanacht san ionad nua agus bualadh le healaíontóirí eile, rud a chothóidh comhoibriú agus deiseanna foghlamtha óna chéile. Tugann muid árdán idirnáisiúnta don ealaíontóir. Tugtar deis dóibh teagmháil a dhéanamh le saol na n-ealaíon idirnáisiúnta. Tá "access" an-tábhachtach dúinn, go mbeadh an deis gach duine na háiseanna atá againn a úsáid. Is féidir le healaíontóirí áitiúla úsáid a bhaint as an gCló agus níl ardcostas a bhaint leis. Tá sé seo rí-thábhachtach i gcomhthéasc na haeráide eacnamaíochta atá ann faoi láthair. Silim go bhfuil córas agus fis thar a bheith daonlathach againn, gur áis don phobal agus don gcomhphobal uilig é an Cló agus go gcuirfidh an t-ionad nua go mór le bail na n-ealaíon sa Ghaeltacht, agus go mór le saol na Gaeltachta.

